

In Psalmum

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ Εἰς τὸν Δαυῖδ τὸν βασιλέα, καὶ Παῦλον τὸν ἀπόστολον, περὶ μετανοίας· καὶ εἰς διάφορα ῥήματα τοῦ ψαλτῆρος εἰς τὸ τοῦ Χριστοῦ τέλος ἐσχηκότα· καὶ περὶ τοῦ μὴ ἀπογινώσκειν ἡμᾶς τῆς σωτηρίας ἑαυτῶν.

55.527

Ἄρτίως ἠκούσατε τοῦ ὕμνογράφου Δαυῖδ βοῶντος· Ἐλέησόν με, ὁ Θεὸς, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου. Καὶ πάλιν, Καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἔμοι, ὁ Θεὸς, καὶ πνεῦμα εὐθὲς ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου, ὁ Δαυῖδ βοᾷ. Καὶ τίνος ἔνεκεν ὁ προφήτης λέγει, Ἐλέησόν με, ὁ Θεὸς, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου; Ἐπειδὴ ὅπου ἔλεος, ἀνεξέταστος σωτηρία· ὅπου ἔλεος, δικαστήριον οὐ καθέζεται· ὅπου ἔλεος, εὐθῦναι οὐκ ἀπαιτοῦνται. Ἐπειδὴ ἐλεηθῆναι 55.528 ζητῶ, ἀπάλλαξόν με τῆς ἀσθενείας. Καὶ διὰ τί βοᾷ ὁ Δαυῖδ, Καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἔμοι, ὁ Θεός;

Ὁ μετὰ πλῆθος κατορθωμάτων, ὁ μετὰ τρόπαια το σαῦτα, ὁ τὸν Γολιάθ ἀποκτείνας, καὶ τὸν λέοντα πνίξας, ὁ καὶ τηλικαύτην παρῆρσιαν ἔχων Πνεύματος ἁγίου, λέγει· Ἐλέησόν με, ὁ Θεὸς, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου. Ἄνθρωπόν με ὄντα γεωργόν, βασιλέα ἐποίησας· βασιλέα γενόμενον, προ φήτην κατέστησας· ἐν τῷ πολέμῳ νικήσαί με ἐποίη 55.529 σας, τὸν Γολιάθ καταβαλόντα οὐ φύσει σώματος, ἀλλὰ δυνάμει πίστεως· πορφυρίδα περιέβαλές με· ἄλλον ἐξέβαλες, καὶ ἐμὲ ἐπεισήγαγες· πλοῦτόν μοι δέδωκας. Ὅπως ἂν δικασθῆς ἐν τοῖς λόγοις σου, καὶ νική σης ἐν τῷ κρίνεσθαί σε. Ἄ ἐπαλαίωσεν ἡ ἁμαρτία, ἐνεκαίνισεν ἡ χάρις. Καὶ τί δῶς, ὦ προφήτα; Διδάξω ἀνόμους τὰς ὁδοὺς σου, καὶ ἀσεβεῖς ἐπὶ σὲ ἐπιστρέψουσιν. Ἄφεις εἰπεῖν τὴν βασιλείαν, λέ γει τὴν προφητείαν. Οὕτω με ἐτίμησας, τὸν Υἱόν σου ἀπεκάλυψάς μοι καὶ ἐμοὶ γινώριμον ἐποίησας.

Ἐμα θον ὅτι Υἱὸν ἔχεις ἀνθρωπογενῆ. Ἐγνων ὅτι σύνθρονον ἔχεις. Εὐηγγελισάμην τῇ οἰκουμένη τὸν σταυρὸν, τὸν τάφον, τὴν κατάβασιν, τὴν ἀνάστασιν. Εἶπον αὐτοῦ τὸ δικαστήριον· εἶπον τὴν σωτηρίαν τῶν ἐθνῶν· εἶπον τῶν ἀποστόλων τὴν ἐκλογὴν, εἶπον τῶν Ἰουδαίων τὴν ἐκβολὴν, εἶπον τῆς Ἐκκλησίας τὴν κλήσιν· εἶπον τῶν παρθένων τὸν χορὸν, εἶπον τὴν ἐκ δεξιῶν καθ ἔδραν. Ἴδου γὰρ τὰ ἄδηλα καὶ τὰ κρύφια τῆς σοφίας σου ἐδήλωσάς μοι. Καὶ ποῦ ταῦτα ἐδήλωσε; Ἄκου σον αὐτοῦ τοῦ προφήτου λέγοντος τὴν ἐξ οὐρανοῦ κατάβασιν αὐτοῦ· Καὶ καταβήσεται ὡς ὑετὸς ἐπὶ πόκον. Ἐπειδὴ παραγενόμενος ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ οὐκ ἦλθε σείων τὴν οἰκουμένην, οὐδὲ ἀστραπὰς ἀφεις, οὐδὲ κεραυνοὺς ἐκπέμπων, οὐδὲ γυμνῆ τῇ θεότητι. Εἰ γὰρ γυμνὴν παρείχε τὴν θεότητα, οὐκ ἂν τὰ ὄρη ἠνεγκαν· ἥλιος ἂν ἐσβέσθη. Εἰ γυμνὴν τὴν οὐσίαν ὑπέδειξεν, ἡ σελήνη ἂν ἠφανίσθη, ἡ γῆ ἂν ἀπώλετο, ἡ φύσις ἡμῶν πάντων ἐμαραίνετο. Διὰ τοῦτο ἡρέμα καὶ ἀψοφητὶ ἐρχόμενος, οὐδενὸς ἐπισταμένου, ἀλλὰ ἡρέμα ἦλθε, καὶ μήτραν παρθενικὴν ὥκησεν. Ὡ καινῶν καὶ παραδόξων πραγμάτων! Ὁ λίθος τήκεται, καὶ μήτρα οὐ τήκεται. Τὰ ὄρη διαφθείρονται, καὶ ἡ μήτρα Θεὸν ἐβάσταζεν.

Πῶς ἐρμηνεύσω; πῶς πα ραστήσω; Ὡ ἀπόνοια τοῦ βλασφήμου! Πῶς ἡ δούλη τὸν Θεὸν ἐβάσταξεν; Ὁ ἐξετάζων τὰ ἄνω, εἶπε τὰ κάτω. Ὁ πανταχοῦ παρὼν, πῶς ἐν μήτρᾳ ἦν, καὶ ἐν οὐρανῷ ἦν; Ἄλλ' ἐγὼ μὲν, ὅτι καὶ ἐν τῷ θρόνῳ ἐκαθέζετο, καὶ ἐν τῇ μήτρᾳ τῆς παρθένου κατώκει, οἶδα· τὸ δὲ πῶς, οὐκ οἶδα. Πίστει δέχομαι, οὐ περιεργάζομαι τῷ λόγῳ· ἀλλ' ὅτι ὥφθη, ἀλλ' ὅτι μέλλει παραγίνεσθαι, οὐ ταράσσω,

οὐδὲ θορυβῶν, οὐκ ἀπολ λύων, οὐδὲ λυόμενος. Καὶ καταβήσεται ὡς ὑετὸς ἐπὶ πόκον. Εἶπες τὴν βασιλείαν, εἶπες αὐτοῦ καὶ τὴν προδοσίαν· Ὁ ἐσθίων ἄρτους μου ἐμεγάλυνεν ἐπ' ἐμέ πτερνισμόν. Εἶπε αὐτοῦ καὶ τὸ δικαστήριον· Ἵνα τί ἐφρῦαξαν ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά; Λέγε καὶ τὸν σταυρόν· Ὁρυξαν χεῖράς μου καὶ πόδας μου, ἐξηρίθησαν πάντα τὰ ἀστᾶ μου. Εἶπε αὐτοῦ καὶ τὴν χολήν· Ἔδωκαν εἰς τὸ βρῶμά μου χολήν, καὶ εἰς τὴν δίψαν μου ἐπότισάν με ὄξος. Εἶπε αὐτοῦ καὶ τὸ χρῖσμα· Ἐλίπανας ἐν ἐλαίῳ τὴν κεφαλὴν μου. Εἶπε αὐτοῦ καὶ τὸ βᾶ πτισμα· Ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως ἐξέθρεψέ με. Εἶπε αὐτοῦ καὶ τὰ μυστήρια· Ἡτοίμασας ἐνώπιόν μου τράπεζαν ἐξ ἐναντίας τῶν θλιβόντων με. Εἶπε αὐτοῦ καὶ τὸ ποτήριον· Τὸ ποτήριόν σου μεθύσκον με, ὡσεὶ κράτιστον. Εἶπε καὶ τὴν ἐκβολὴν τῶν Ἰουδαίων· Οὐ δέξομαι ἐκ τοῦ οἴκου σου μόσχους, οὐδὲ ἐκ τῶν ποιμνίων σου χιμάρους. Λέγε αὐτοῦ καὶ τὰς παρὰ Ἰουδαίων λοιδορίας· Ἦλπισεν ἐπὶ Κύριον, ῥυσάσθω αὐτὸν, σωσάτω αὐτὸν, ὅτι θέλει αὐτόν. Εἶπε καὶ τὴν τῶν ἐθνῶν σωτηρίαν· Αἴτη 55.530 σαι παρ' ἐμοῦ, καὶ δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου. Εἶπε αὐτοῦ καὶ τὸν τάφον· Ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχὴν μου εἰς ἄδην, οὐδὲ δώσεις τὸν ὄσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν. Εἶπε αὐτοῦ καὶ τὴν εἰς οὐρανοὺς ἀνάληψιν· Ἀνέβη ὁ Θεὸς ἐν ἀλαλαγμῶ, Κύριος ἐν φωνῇ σάλπιγγος. Εἶπε καὶ τῶν ἀποστόλων τὴν ἐκλογὴν· Ἀντὶ τῶν πατέρων σου ἐγγεννήθησάν σοι υἱοί. Εἶπε καὶ τὸν χορὸν τῶν παρθένων· Ἀπενεχθήσονται τῷ βασιλεῖ παρθένοι ὀπίσω αὐτοῦ. Εἶπε καὶ τῆς Ἐκκλησίας τὴν κλησιν· Παρέστη ἡ βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σου, ἐν ἱματισμῶ διαχρῦσῳ περιβεβλημένη, πεποικιλμένη. Εἶπε αὐτοῦ καὶ τὴν ἐκ δεξιῶν καθέδραν· Εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. Ὡ Δαυΐδ, πᾶσαν τὴν προφητείαν ἀπήγγειλας, καὶ τί βοᾷς· Καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοί, ὁ Θεὸς, καὶ πνεῦμα εὐθὲς ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου; Βασιλεὺς εἶ, διαδήματι περιέκισαι, πορφυρίδα περιεβάλλου. Ἀλλὰ λέγει· Φύλλα ταῦτα, καὶ νύξ, καὶ ὄναρ. Τὸ κάλλος ἐκεῖνο ζητῶ.

Δός μοι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, ἵνα πάλιν λαλήσης μοι, κἀγὼ λαλήσω σοι. Ἀπέστη γὰρ ἀπ' ἐμοῦ τὸ Πνεῦμα, καθάπερ περιστέρα βόρβορον βλέπουσα. Βούλομαι αὐτὴν ἐπανελθεῖν. Τότε ἦξω καὶ ὀφθήσομαι τῷ προσώπῳ σου. Οὐ δύναμαι ὑπενεγκεῖν, ἐπειδὴ τὴν παρρησίαν ἀπώλεσα. Ὁρᾷς τὸν Δαυΐδ ἐξομολογούμενον τῷ Θεῷ. Βλέπε πόσον κακὸν ἡ ἁμαρτία. Καὶ ποῖα ἁμαρτία; Μοιχεία καὶ φόνος καὶ νόμου παράβασις, ἀθέτησις λόγων Θεοῦ. Καὶ ταῦτα λέγων οὐ κατηγορῶ τοῦ προφήτου, ἀλλὰ τὴν ταχεῖαν αὐτοῦ μετάνοιαν ἀπαγγέλλω. Ἀλλὰ γὰρ ἔπρεπεν τῷ προφήτῃ πληρῶσαι τὸ γεγραμμένον Λέγε σὺ πρῶτος τὰς ἁμαρτίας σου, ἵνα δικαιωθῆς· τοῦτο γὰρ αὐτὸν καὶ ἐδικαίωσεν. Ἡμάρτηκα τῷ Κυρίῳ, λέγων. Ἀλλ' ἦλθεν ὁ προφήτης Νάθαν, καὶ εἶπεν· Καὶ Κύριος ἀφείλε τὸ ἁμάρτημά σου. Σύντομος ἡ ἁμαρτία, συντομωτέρα ἡ ἐξομολόγησις.

Ἐπειδὴ γὰρ ἡμάρτεν πρὸς τὴν τοῦ Οὐρίου γυναῖκα, ἠττάτο ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας, καὶ γράψας ψαλμὸν, εἶπεν· Ἐλέησόν με, ὁ Θεὸς, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου. Καὶ διὰ πάσης τῆς ἐξομολογήσεως λύσιν ἐδέξατο πάσης ἁμαρτίας. Ἀλλὰ καὶ Παῦλος πῶς ἐλεήθη; Σαοὺλ, Σαοὺλ, τί με διώκεις; Ὡ φιλανθρωπία Δεσπότη! Ἀνθρώπῳ λέγει· Τί με διώκεις; Τὸν Πατέρα τὸν ἑαυτοῦ μιμεῖται. Καὶ γὰρ ἐκεῖνος τῷ δήμῳ τῷ Ἑβραϊκῷ διαλέγεται· Λαός μου, τί ἠδίκησά σε, ἢ τί παρηνώχλησά σοι; Ἀποκρίθητί μοι. Καὶ ὁ Υἱὸς αὐτοῦ ἔλεγε· Σαοὺλ, Σαοὺλ, τί με διώκεις; Τί οὖν Παῦλος; Τίς εἶ, Κύριε, ὁ λαλῶν μοι; Ὡ εὐγνώμονος δούλου! Εὐθέως τὴν δεσποτείαν ὠμολόγησε, Τίς εἶ, Κύριε; εἰπών. Ὁ δὲ Κύριος πρὸς αὐτόν· Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὁ Ναζαραῖος, ὃν σὺ διώκεις· ἀλλὰ ἀναστὰς εἴσελθε εἰς Δαμασκόν, κάκει σοι λαληθήσεται τί σε δεῖ ποιεῖν. Καὶ ὁ ποτε λύκος, νῦν πρόβατον· ὁ ποτε διώκτης, νῦν εὐαγγελιστής· ὁ ποτε ζιζάνιον, νῦν σῖτος· ὁ ποτε πειρατὴς καὶ καταποντιστής, νῦν κυβερνήτης λαοῦ· ὁ ποτε πορθῶν τὴν

Ἐκκλησίαν, νῦν πιστευόμενος αὐτήν· ὃ ποτε τὰς ἀμπέλους ἐκκόπτων, νῦν φυτουργὸς γενόμενος· ὃ ποτε μόλυβδος, νῦν χρυσὸς γενόμενος.

Καὶ σὺ βόησον, ἀγαπητὲ, ὅτι μέγας ὁ θόρυβος τῶν ἀμαρτημάτων, καὶ εὐθέως ἀκούεις· Ἄλλὰ πολλὴ ἡ τοῦ Δεσπότης φιλανθρωπία. Ἐγένετο γὰρ Θεὸς ἄνθρωπος, καὶ εἰσῆλθεν εἰς μήτραν παρθενικὴν, καὶ ᾤκησεν. Καὶ τίνας ἐκάλεσεν; Μάγους. Μετ' ἐκείνους, τίνα; Πόρ 55.531 νην. Μετ' ἐκείνην, τίνα; Ληστήν. Μετ' ἐκείνον, τίνα; Βλάσφημον. Ὡ καινῶν καὶ παραδόξων πραγμάτων! Τὰ ἀκροθίνια τῆς κλήσεως ἡ τυραννὶς τῆς ἀμαρτίας. Διότι κακῶς διέκειτο τὰ τῆς οἰκουμένης πράγματα, ἄνθρωποι μὲν ὑπνώ ἀμαρτίας, καὶ Ἰουδαϊσμῶ, καὶ ἀπογνώσει πολλῇ κατείχοντο. Διὰ τοῦτο τοίνυν ἔλθων, ἐκ προοιμίων τὰ ἀκροθίνια τῆς Ἐκκλησίας ἐκάλεσεν, ἵνα μηδεὶς μετὰ ταῦτα ἀπογινώσκη τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας. Ἀσεβῆς εἶ; Ἐννόησον τὸν ληστήν. Ἀκάθαρτος εἶ; Ἐννόησον τὴν πόρνην. Βλάσφημος εἶ; Ἐννόησον τὸν Παῦλον, τὸν βλάσφημον. Ἄπιστος εἶ; Ἐννόησον τοὺς μάγους. Οἶδα κἀγὼ ὅποια ἐστὶν ἡ ἀπόγνωσις τῆς ἀμαρτίας. Ἐφέστηκεν ὁ διάβολος ξίφος ἀκονῶν, καὶ λέγων σοι τὰ ῥήματα ταῦτα·

Ὅλον τὸν βίον σου ᾤκησας μετὰ πορνῶν, μετὰ ταῦτα ἐπιώρησας, ἐμοίχευσας παρ' ὄλους τοὺς τοῦ παρόντος βίου. Ταῦτα τοῦ διαβόλου τὰ ῥήματα. Ἄλλὰ σὺ τόλμα ἐναντία. Ἔπεσας; Ἄλλ' ἀνάστηθι. Ἐπόρνευσας; Μετανόησον. Ἐμοίχευσας; Μετάγνωθι. Μικρὰ ἡ μετάνοιά σου· ἀλλὰ μεγάλη ἡ τοῦ Δεσπότης φιλανθρωπία. Ἔως ἐμπνέεις, καὶ ἐν αὐτῇ τῇ κλίνῃ κατάκει 55.532 σαι, μετανόησον· ἡ τοῦ καιροῦ στενοχωρία ἄγει τὴν τοῦ Θεοῦ φιλανθρωπίαν. Ταῦτα τὰ φάρμακα ἐπάλειψον, καὶ τὴν φλεγμονὴν καταστέλλοις. Οἶδα γὰρ, ἀγαπητὲ, ὅτι πολλὰ τὰ τραύματα τῆς ψυχῆς, ἀλλ' ἕκαστον τραῦμα ἴδιον ἔχει καὶ κατάλληλον φάρμακον κατεσκευασμένον. Ἔχεις Ἐκκλησίαν ἐπιτελουμένην Πνεύματος παρουσίαν. Ἔχεις συναθροισμὸν μαρτύρων, καὶ ἄλλα πολλὰ τὰ δυνάμενά σε ἀπὸ ἀμαρτίας εἰς δικαιοσύνην ἀνακαλέσασθαι.

Ἠκούσατε τὰ εὐτελεῖ ἀμαρτήματα τῶν δικαίων· ἴδετε τὸ τάχος τῆς μετανοίας διὰ λόγων καὶ δακρύων. Καὶ γὰρ αὐτὸς ὁ Δαυὶδ βοᾷ λέγων· Ἐν δάκρυσί μου τὴν στρωμνὴν μου βρέξω. Καὶ Παῦλος ἔλεγεν· Ἄλλ' ἠλεήθην, ὅτι τὸν Χριστὸν ἀγνοῶν ἐδίωκον. Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς μὴ ἀπογνώμεν τῆς σωτηρίας ἑαυτῶν, τὴν μνήμην τῶν προημαρτηκότων καὶ βασιλείας τῶν οὐρανῶν καταξιοθέντων ἔχοντες, χάριτι καὶ φιλανθρωπία τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος, ἅμα τῷ Πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.